

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	36890 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36890
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дубина Максим Вікторович, Маринов Дмитро Михайлович, Рисін Віталій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.11.2025 р. – 07.11.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/rich_text_files/Vidomosti_072_2025.pdf
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1gAyzodIyw-h4UbIYqyk_r_PsT9ecUw9Q/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

У результаті проведення акредитаційної експертизи ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» у Національному університеті біоресурсів і природокористування України ЕГ виявлено належні підстави для рекомендації щодо акредитації ОНП. За критерієм 1 визначено рівень відповідності «В», оскільки недоліки відсутні, характеристик інноваційності чи взірцевості у контексті цього критерію не виявлено. За критеріями 2 і 3 визначено рівень відповідності «В», оскільки виявлено низку недоліків технічного характеру, що не чинять негативного впливу на якість підготовки здобувачів. За критеріями 4 та 6 визначено рівень відповідності «В», оскільки ОНП повністю відповідає їх вимогам без ознак інноваційності. За критерієм 5 встановлено рівень відповідності «В», зважаючи на наявність несуттєвого недоліку в нормативній базі ЗВО. За критерієм 7 визначено рівень відповідності «В», недоліки за цим критерієм відсутні, як і взірцеві характеристики. За критеріями 8 та 9 ЕГ визначила рівень відповідності «В» зважаючи на наявність недоліків, що не є суттєвими. За критерієм 10 недоліків не виявлено, ОНП повністю відповідає його вимогам, практики зразкового чи інноваційного характеру не зафіксовані. Загалом, ЕГ констатує, що ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» забезпечує якісну підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня, а організація її освітньої та наукової складових здійснюється у відповідності до вимог Критеріїв оцінювання якості.

Недоліки

У ході проведеної акредитаційної експертизи ОНП ЕГ суттєвих недоліків не виявила, проте: 1. Структурно-логічна схема вивчення ОК програми 2024 року, як і ОНП 2025 року, не відображає взаємозв'язків між ОК. 2. Процедура вибору здобувачами дисциплін відбувається у паперовому форматі, що може ускладнювати взаємодію здобувача із ЗВО за сучасних умов. 3. Результати опитування аспірантів за 2024 рік не містять питання щодо оцінки здобуття соціальних навичок. 4. У Програмі вступного випробування з комплексу фахових дисциплін, в т.ч. і у Програмі додаткових фахових випробувань, застаріла література і недостатньо уваги приділено питанням з банківської справи. 5. У "Положенні про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертацій, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату" нечітко визначені критерії щодо допустимих текстових збігів та запозичень. 6. У анкетах для здобувачів відсутня шкала оцінювання для частини питань, обмежені варіанти відповідей («так/ні»), деякі формулювання нечіткі, а результати опитувань не супроводжуються оприлюдненням прийнятих рішень. 7. ЕГ виявила помилку у профілі ОНП 2024 та 2025 рр, зокрема у розділі 1 – Загальна інформація вказано некоректне посилання на інтернет-адресу постійного розміщення опису ОНП.

Рекомендації

Рекомендації щодо усунення недоліків: 1. При оновленні ОНП у 2026 році відобразити у структурно-логічній схемі взаємозв'язки між ОК. 2. З 2026/2027 н.р. створити можливості для вибору здобувачами ОК в електронному форматі, зокрема через кабінет аспіранта. 3. При формуванні анкет для опитування аспірантів за результатами 2025/2026 н.р. додати питання про оцінку рівня здобуття соціальних навичок. 4. Гаранту ОНП та колективу авторів удосконалити Програму вступного випробування з комплексу фахових дисциплін, Програму додаткових фахових випробувань у 2026 році, зокрема розширити перелік компонентів, які стосуються функціонування банківських установ та їхньої діяльності. Оновити список рекомендованої літератури у зазначених програмах, додати до списку нормативно-правові акти, з якими варто ознайомитися під час підготовки до цього випробування. 5. Гаранту та викладачам ОНП, структурним підрозділам звернути увагу на популяризацію серед аспірантів інформації про неформальну освіту, надавати більш детальну інформацію про можливі курси, семінари та тренінги, які можуть бути зараховані як окремі теми або модулі, формалізувати чіткіше процедуру перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті (з другого семестру 2025/2026 н.р.). 6. З 2026 року і надалі гаранту ОНП, керівникам структурних підрозділів посилити механізми внутрішньої та дистанційної академічної мобільності, зокрема через онлайн-курси, віртуальні обміни та партнерські програми з іноземними ЗВО. 7. Регламентувати та оновити в нормативних документах ЗВО процедуру перевірки дисертаційних робіт на запозичення, встановити критерії трактування показників, які надаються у звіті StrikePlagiarism або інших програм (до завершення 2025/2026 н.р.) 8. До завершення 2025/2026 н.р. структурним підрозділам ЗВО регламентувати та оновити анкетування здобувачів: запровадити шкалу оцінювання для питань, додати проміжні варіанти відповіді, уточнити формулювання питань для усунення неоднозначності, надати контекстні орієнтири для відкритих питань. Забезпечити публікацію не лише результатів анкетування, а й прийнятих на їх основі рішень. 9. З 2026/2027 н.р. гаранту ОНП організувати щорічне анкетування випускників аспірантури щодо їхнього професійного та науково-педагогічного розвитку і публікувати узагальнені результати для прозорості та зворотного зв'язку. 10. Розробникам ОНП вказати коректне посилання на інтернет-адресу постійного розміщення опису ОНП в програмах 2024, 2025 рр. 11. Гаранту та викладачам ОНП розширити спектр міжнародних наукових заходів, пропонуєваних здобувачам можливості для участі, зокрема дистанційної, з метою долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти (з 2026 року і надалі).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Затверджений стандарт для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» відсутній. Зважаючи на відсутність стандарту, освітня програма повністю орієнтується на вимоги восьмого рівня Національної рамки кваліфікацій. Це досягається шляхом узгодження програмних результатів (РНО1–РНО9) із дескрипторами НРК, що охоплюють знання, уміння, комунікацію, відповідальність і автономію, характерні для рівня доктора філософії. На думку ЕГ, освітньою програмою визначено компетентності випускника, що охоплюють усі необхідні компоненти, передбачені для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Зокрема, ОК1–ОК8 забезпечують знання, уміння, комунікаційні навички, відповідальність та автономію відповідно до вимог НРК.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

ОНП не передбачає присвоєння професійних кваліфікацій.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» повністю відповідає місії Національного університету біоресурсів і природокористування України, визначеній у Статуті (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u101/statut_2022.pdf) та Програмі розвитку «Голосіївська ініціатива–2025» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u101/golosiyivska_iniciativa_2025_programa.pdf). Програма спрямована на формування сучасного науковця й управлінця у сфері фінансів, здатного забезпечувати розвиток фінансової системи держави, ефективно діяти в умовах трансформаційних і кризових процесів, зокрема воєнного стану. Вона узгоджується з місією університету, що полягає у збереженні та примноженні освітньо-наукового потенціалу, розвитку інтелектуального та патріотичного кадрового ресурсу країни й підготовці фахівців європейського рівня. Відповідність ОНП місії та стратегічним цілям ЗВО була підтверджена Ректором та менеджментом на зустрічі з ЕГ. Особливістю освітньо-наукової програми є поєднання ґрунтовної теоретичної підготовки з розвитком навичок проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Запрошені на зустрічі представники ЗВО неодноразово наголошували, що особливістю програми є фокус на фінанси агропромислового сектору, що відображено у змісті ОК та тематиці наукових досліджень аспірантів. Програма орієнтована на формування у здобувачів аналітичного мислення, уміння генерувати нові фінансово-економічні концепції, використовувати сучасні методи наукового пошуку та цифрові технології у фінансовій сфері. Значна увага приділяється інтеграції здобувачів до наукових колективів університету, залученню їх до міжнародних проєктів, а також підготовці до викладацької діяльності. Такі особливості безпосередньо узгоджуються з метою програми — підготовкою конкурентоспроможних дослідників і науково-педагогічних працівників, здатних формувати та реалізовувати інноваційні підходи у фінансовій політиці, банківській і страховій діяльності. Освітньо-наукова програма сприяє реалізації стратегічних напрямів розвитку НУБіП України, визначених Програмою «Голосіївська ініціатива–2025», а саме: розвитку наукових досліджень у фінансово-економічній сфері та підготовці висококваліфікованих наукових кадрів нового покоління; інтернаціоналізації освіти і науки, зокрема через участь аспірантів у міжнародних конференціях, грантових програмах і публікаціях у виданнях, що індексуються в міжнародних базах даних; оновленню освітнього процесу на інноваційних засадах, впровадженню міждисциплінарних і дослідницьких компонентів, інтеграції цифрових технологій у фінансову освіту; підтримці молодих науковців і формуванню кадрового резерву для зміцнення науково-педагогічного потенціалу університету.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Потреби зацікавлених сторін визначаються через анкетування, публічні обговорення, міжкафедральні науково-методичні семінари, консультації з роботодавцями та зовнішні експертні оцінки. Результати опитувань оприлюднюються на сторінці забезпечення ОНП, що забезпечує прозорість та відкритість процесу. На етапі проектування ОНП були отримані пропозиції від здобувачів, випускників, роботодавців та представників академічної спільноти щодо актуалізації змісту навчальних дисциплін, розширення наукової складової та формування компетентностей, орієнтованих на практичну діяльність у фінансовій сфері. Пропозиції щодо оновлення переліку вибіркового компоненту, зміни акцентів у результатах навчання та вдосконалення системи оцінювання були враховані. За інформацією гаранта ОНП, частину пропозицій, які виходили за межі освітнього рівня PhD, було відхилено після колегіального обговорення. Отримані пропозиції опрацьовувалися проектною групою, до складу якої входять представники кафедри та здобувачі освіти. Рекомендації стейкхолдерів були враховані при оновленні результатів навчання, структури освітньої програми, змісті навчальних дисциплін і практичної підготовки. До роботи долучалися роботодавці, які брали участь у рецензуванні проєктів ОНП та надавали експертні оцінки (<https://surl.li/gwfrvz>). На основі відгуків рецензентів були внесені корективи, що підвищили релевантність програми сучасним вимогам фінансового ринку. Присутні на зустрічі з ЕГ представники академічної спільноти підтвердили, що окремі їхні пропозиції були враховані у процесі оновлення ОНП. Для зв'язку із стейкхолдерами та вивчення їх думки у ЗВО розроблена анкета (<https://surl.li/gtwwpe>). Інформування стейкхолдерів про результати розгляду їхніх пропозицій здійснюється через офіційний вебсайт університету та сторінку забезпечення ОНП (<https://surl.li/sqlxdr>), де оприлюднюються результати анкетувань і звіти за підсумками публічних обговорень. Крім того, зворотний зв'язок реалізується під час щорічних зустрічей, круглих столів і науково-методичних семінарів за участю представників роботодавців, академічної спільноти та професійних організацій.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Аналіз тенденцій розвитку науки, ринку праці та спеціальності здійснювався на етапі розробки та щорічного оновлення ОНП. За інформацією авторів ВСО, джерелами інформації слугували результати опитувань роботодавців, аналітичні звіти державних органів і професійних асоціацій, а також офіційні сайти провідних вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти. На підставі цього аналізу підтверджено відповідність мети, завдань та результатів навчання актуальним тенденціям розвитку науки і практики у фінансовій сфері. На думку ЕГ, мета ОНП узгоджена з тенденціями розвитку фінансової науки та практики. Програмні результати навчання спрямовані на формування аналітичних, дослідницьких і управлінських компетентностей, що відповідають потребам сучасного ринку праці. Особливу увагу приділено інтеграції наукових підходів до розв'язання проблем фінансового забезпечення сталого розвитку аграрного сектору, цифровізації фінансів та розвитку фінтех-рішень. Галуzeвий контекст враховано при визначенні цілей та результатів навчання через орієнтацію програми на фінансове забезпечення розвитку аграрного виробництва та екологічно сталих економічних систем. Це знайшло відображення у формулюванні спеціальних компетентностей (зокрема SKO5) та програмних результатів навчання (зокрема PNO9), спрямованих на дослідження сучасних проблем фінансового управління в аграрному секторі. Крім того, галуzeвий контекст реалізовано в тематиці навчальних дисциплін та дисертаційних досліджень здобувачів, що відображено на офіційних сторінках аспірантів університету (<https://nubip.edu.ua/storinka-aspiranta-30>). У процесі розробки програми враховано потреби регіонального ринку праці шляхом співпраці з місцевими органами державного управління та Центральним міжрегіональним управлінням ДПС по роботі з великими платниками податків. При формуванні мети та результатів навчання було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка, КНЕУ імені В. Гетьмана, Західноукраїнського національного університету та Державного університету «Київський авіаційний інститут». Запозичено кращі практики у структурі освітніх компонентів, логічній послідовності викладання дисциплін та у впровадженні вибіркового курсу, зокрема з фінтех-напрямом. Із зарубіжних програм враховано досвід Варшавського університету наук про життя (Польща), Варненського економічного університету (Болгарія), Академії економічних досліджень Молдови, Університетів Менделя (Чехія), Гогенгейма (Німеччина) та Природних ресурсів і наук про життя (Австрія). Було адаптовано підходи до поєднання наукових і педагогічних компонентів, збалансування обов'язкових та вибіркового дисциплін, а також орієнтації програми на придатність до працевлаштування.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП відповідає вимогам восьмого рівня Національної рамки кваліфікацій, ПРН узгоджені із дескрипторами НРК. Мета програми узгоджена із місією та стратегією ЗВО. Особливістю ОНП є фокус на фінансування агропромислового сектору, це відображено у контенті ОК та у тематиці наукових досліджень аспірантів. При визначенні ПРН ураховуються пропозиції зацікавлених сторін, а також досвід реалізації програм підготовки доктора філософії низки вітчизняних та зарубіжних ЗВО. Таким чином, ОНП та освітній процес за нею відповідають вимогам підкритеріїв 1.1-1.5 критерію 1, поряд з тим характеристик інноваційності чи зразковості у контексті цього критерію не виявлено. Виходячи з викладеного, ЕГ визначила рівень відповідності «В» за критерієм 1.

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП становить 50 кредитів ЄКТС, з яких 35 кредитів ЄКТС відведено на обов'язкові освітні компоненти, а 15 кредитів ЄКТС (30%) – на вибіркові освітні компоненти. Такий розподіл відповідає вимогам законодавства України. У структурі обов'язкової складової ОНП 14 кредитів ЄКТС виділено на дисципліни циклу загальнонаукової підготовки, 21 кредит – на цикл фахової підготовки. На педагогічну практику відведено 4 кредити ЄКТС. ЕГ констатує повну відповідність розподілу кредитів у ОНП та навчальному плані.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Оцінка змісту ОК програми дозволяє стверджувати, що вони логічно взаємопов'язані та дозволяють досягнути мети програми та ПРН. Впродовж першого семестру здобувачі опановують 5 ОК, три з яких належать до циклу загальнонаукової підготовки, дві – до циклу фахової підготовки. Зазначені ОК сприяють досягненню ПРН 01, 02, 03, 04, 06, 08. У другому семестрі здобувачі вивчають 2 ОК з циклу фахової підготовки та три вибіркові ОК, що дозволяють здобувачам досягти ПРН 02, 03, 05, 08, 09. Педагогічна практика передбачена у 5-6 семестрах і формує ПРН 02 та 07. Таким чином, усі ПРН можуть бути досягнуті у процесі вивчення обов'язкових ОК, окрім того ПРН 05 та 09 додатково підсилюються вибілковими ОК. Слід зауважити, що структурно-логічна схема вивчення ОК програми 2024 року, як і ОНП 2025 року, не відображає взаємозв'язків між ОК. За інформацією викладачів ОНП, формування загальнокультурних та громадянських компетентностей відбувається у процесі вивчення таких ОК як ОК1 «Філософія науки», ОК2 «Іноземна мова за професійним спрямуванням», ОК7 «Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність» тощо. Ознайомлення зі змістом перелічених ОК дозволило підтвердити, що вони скеровані на формування ЗК 01-04.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

На думку ЕГ, зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» і спрямований на формування в здобувачів глибокого розуміння об'єктів вивчення та діяльності у фінансовій сфері. Це забезпечується через обов'язкові компоненти ОК4, ОК5 та вибіркові дисципліни «Фінансові ринки та їх інститути», «Державний фінансовий контроль», «Управління корпоративними фінансами» тощо, які охоплюють теоретико-методологічні положення, принципи, механізми функціонування та розвитку фінансових систем. Теоретичний зміст програми розкривається через обов'язкові компоненти ОК7, ОК6, ОК4 та вибіркові дисципліни «Мікро- та макроекономіка-2», «Міжнародне оподаткування» тощо. Вони забезпечують опанування сучасних концепцій і методології науки, що пояснюють закономірності функціонування фінансових систем, дозволяють аналізувати процеси у банківській, страховій і фондовій сферах, а також прогнозувати результати

фінансової діяльності. Методологічна складова програми реалізується через дисципліни ОК1, ОК7, ОК6, ОК4, а також вибіркові курси «Антикризове фінансове управління та фінансова безпека підприємств», «Управління страховими ризиками» тощо. Вони спрямовані на формування навичок використання методів наукового пізнання, прийняття управлінських рішень, аналітичної обробки інформації, що забезпечує здатність здобувачів застосовувати сучасні методи і технології у професійній діяльності. Вивчення інструментів та практичних засобів професійної діяльності забезпечується компонентами ОК8, ОК4 та вибірковими дисциплінами «Управління корпоративними фінансами», «Монетарна політика центрального банку». Вони передбачають опанування здобувачами сучасних інформаційно-аналітичних програмних продуктів і систем, необхідних для проведення досліджень, фінансового аналізу та управління процесами у фінансовій, банківській, страховій та інвестиційній сферах. Ознайомлення з тематикою дисертаційних робіт здобувачів ОНП дозволяє стверджувати, що вона сформована у чіткій відповідності до предметної області спеціальності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів на рівні ЗВО врегульована низкою нормативних документів, зокрема «Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії НУБіП України», «Положення про порядок реалізації аспірантами НУБіП України права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://nubip.edu.ua/normatyvno-pravova-baza-2>). Останнє з положень регламентує процес формування переліку вибіркових дисциплін, який поділяється на дві частини – дисципліни вільного вибору аспіранта та дисципліни вільного вибору за ОНП. За інформацією викладачів ОНП та менеджменту ЗВО, такий перелік періодично оновлюється. Інформування здобувачів щодо вибіркових освітніх компонентів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» НУБіП України. Перелік вибіркових дисциплін, а також робочі програми із зазначених мети, завдань, компетентностей і програмних результатів навчання розміщено на офіційній сторінці забезпечення ОНП (<https://surl.li/sqlxdr>). Додатково гарант програми, науково-педагогічні працівники та відділ аспірантури здійснюють індивідуальні консультації здобувачів щодо змісту дисциплін і можливостей їх вибору. Здобувачі мають можливість самостійно формувати індивідуальний навчальний план, обираючи дисципліни в межах вибіркової складової, що становить 30% загальної кількості кредитів ЄКТС. Вибір здійснюється у першому семестрі шляхом подання заяви до відділу аспірантури, після узгодження з науковим керівником. Процедура відбувається у паперовому форматі, оскільки, за інформацією представників сервісних підрозділів, наразі у ЗВО лише відбувається підготовка до запровадження електронного кабінету аспіранта. Наявність широкого та регулярно оновлюваного переліку вибіркових компонент, а також попередні консультації з викладачами забезпечують здобувачам академічну свободу у побудові власної освітньої траєкторії. Ознайомлення з робочими програмами вибіркових ОК дозволило переконатися, що усі вони є альтернативними (обсяг 5 кредитів ЄКТС), не містять однакового навчального матеріалу, та скеровані на поглиблення знань і умінь здобувачів стосовно окремих аспектів функціонування секторів фінансового ринку. Надані на запит ЕГ індивідуальні навчальні плани аспірантів дозволили зробити висновок, що здобувачі ОНП вивчають різні вибіркові дисципліни. Гарант програм та наукові керівники забезпечують консультаційну підтримку при складанні індивідуального плану, а гнучкість вибіркової складової та оновлення змісту дисциплін дозволяють узгодити освітній процес із науковими інтересами здобувачів та сучасними тенденціями розвитку фінансової науки. Здобувачі на зустрічі з ЕГ зазначили, що мали належну підтримку у процесі вибору дисциплін, і могли обрати ті дисципліни, які пов'язані із напрямками їх наукових досліджень.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Проходження педагогічної практики у ЗВО регламентоване «Положенням про педагогічну практику здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/normatyvno-pravova-baza-2>). Практична підготовка здобувачів вищої освіти в межах ОНП спрямована на формування загальних і фахових компетентностей, зокрема: ЗКО5 - здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на основі системного, наукового світогляду, професійної етики і загального культурного крутозору; СКО2 - здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Необхідні знання та навички для проходження педагогічної практики здобувачі отримують під час вивчення ОК1, ОК3, ОК 4 та ОК 5, що підтверджується оцінкою змісту зазначених освітніх компонент. Практика передбачена у 5-6 семестрі навчання (по 4 тижні у кожному), що відокремлює її від освітньої складової програми. Педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких видів діяльності як науково-методична робота, відвідування лекцій і практичних занять, навчальна аудиторна і позааудиторна робота тощо. Зміст і завдання практичної підготовки визначаються з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, які обговорюються під час консультацій, спільних засідань кафедр, а також у межах угод про співпрацю між НУБіП України та іншими закладами освіти й установами фінансової сфери. Здобувачі та випускники ОНП високо оцінюють рівень практичної підготовки, що підтверджується результатами зворотного зв'язку та опитувань (за даними опитування 2024 року, 100% респондентів зазначили що практика формує компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, а 35% зазначили, що варто збільшити час її проходження) (<https://surl.li/rfecbz>). Присутні на зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що позитивні оцінюють отриманий досвід педагогічної діяльності під час проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Ознайомлення зі змістом ОК програми дозволяє стверджувати, що їх вивчення сприяє формуванню низки соціальних навичок, зокрема таких як здатність продукувати нові ідеї, генерувати нові ідеї (креативність), здатність працювати в міжнародному контексті, володіння професійною етикою, культурним кругозором, здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень, здатність дотримуватися вимог культури академічної доброчесності. Зазначені навички формуються у процесі вивчення ОК 1, 2, 3, 7 та 8. Обсяг навичок є достатнім для успішної наукової та освітньої діяльності на рівні доктора філософії. Викладачі та здобувачі ОНП на зустрічах з ЕГ зауважили, що формування соціальних навичок досягається за допомогою проведення групових та індивідуальних досліджень, ведення наукових дискусій, участі у науково-практичних конференціях тощо. Результати опитування аспірантів за 2024 рік, на жаль, не містять питання щодо оцінки здобуття соціальних навичок, тому у майбутньому варто додати його до анкети (<https://surl.li/rfccbz>).

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Навантаження здобувачів ОНП формується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» та «Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/normatyvno-pravova-baza-2>). Освітня складова ОНП становить 50 кредитів ЄКТС, з яких аудиторних занять – 540 год. (36%), самостійної роботи – 840 год. (56%), практика – 120 год. (8%). Теоретичне навчання зосереджена на першому курсі, відповідно до навчального плану у перших двох семестрах тижневе навантаження здобувачів становить 18 аудиторних годин. Педагогічна практика передбачена на третьому курсі. Спількування зі здобувачами ОНП дало можливість констатувати, що обсяг фактичного навантаження для них прийнятний і за час навчання не виникало проблем із надмірним навантаженням. Такий висновок підтверджується і результатами опитувань аспірантів (<https://surl.li/rfccbz>).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Зважаючи на те, що програма є освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії, дуальна освіта за нею не передбачена. Практикоорієнтованість ОНП зводиться до проходження педагогічної практики обсягом 4 кредити (більш детально див. п. 2.5). Базою проходження педагогічної практики можуть бути випускаючі кафедри, профільні кафедри інших ЗВО (в рамках стратегічних угод про співпрацю, включаючи академічну мобільність здобувачів). Зокрема, досвід такої мобільності планується до впровадження за Київським авіаційним інститутом, про що ЕГ проінформували на зустрічі з стейкхолдерами. Ще одним проявом практикоорієнтованості є те, здобувачі поєднують навчання з роботою за фахом та можуть використовувати свої фахові знання в процесі проведення наукових досліджень. Окрім того, у ЗВО функціонує низка лабораторій, програмне забезпечення яких здобувачі можуть використовувати у процесі проведення досліджень. Зокрема, навчальна лабораторія кафедри фінансів в рамках меморандуму з офіційним представником SAP Business One в Україні має права на професійне навчання в рамках модуля SAP Business One Логістика, Фінанси, Впровадження (<https://nubip.edu.ua/zahalna-informatsiya-4>).

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Цілі сталого розвитку є універсальними та скерованими на досягнення збалансованої соціальної, економічної та екологічної стійкості. Зокрема, екологічна свідомість, раціональне використання ресурсів, енергоефективність та екологічно безпечні стратегії (формуються під час вивчення дисциплін ВК «Управління фінансами природокористування», ВК «Аграрна політика в умовах глобалізації економіки». Соціальна відповідальність, принципи справедливості та рівності опановуються здобувачами через ОК1-ОК3, ОК5, ОК7. Здобувачі набувають інструментарій стимулювання економічного розвитку, упровадження інновацій та технологічного прогресу через використання сучасних економічних й управлінських підходів, що забезпечується вивченням ОК4, ОК6, ОК7, ВК «Мікро- та макроекономіка-2». ОП інтегрує етичні та соціальні аспекти, сприяючи усвідомленню здобувачами значущості їхньої діяльності для суспільства, впливу на довкілля, соціальної рівності та екологічної безпеки. ЕГ констатує, що загальні та спеціальні компетентності ОНП сформульовані у контексті Цілі 4 «Якісна освіта», Цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання», а також узгоджуються із Глобальною ціллю 9 «Інновації та інфраструктура».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Обсяг ОНП та її компонент відповідає вимогам законодавства, структура програми є чіткою, навчальний план складений відповідно до структурно-логічної схеми. ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності, передбачені можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Практична підготовка здобувачів обумовлена науковим характером програми і орієнтована на набуття дослідницьких та педагогічних навичок. Обов'язкові та вибіркові компоненти ОНП сприяють набуттю загальнокультурних та громадянських компетентностей, навичок групової та проєктної роботи, креативності тощо. ОНП дозволяє набути компетентностей, скерованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку. Обсяг фактичного навантаження здобувачів можна оцінити як прийнятний. ОНП та освітній процес за нею повністю відповідають вимогам підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.5, 2.7-2.9, в той же час за підкритеріями 2.2, 2.4 та 2.6 виявлено низку недоліків (перелік див. нижче), проте, не думку ЕГ, вони не мають вагомого характеру, не чинять негативного впливу на якість підготовки здобувачів та можуть бути усунуті у процесі наступного оновлення ОНП. З точки зору голістичного підходу, ЕГ визначила рівень відповідності «В» за критерієм 2.

Недоліки

Структурно-логічна схема вивчення ОК програми 2024 року, як і ОНП 2025 року, не відображає взаємозв'язків між ОК Процедура вибору здобувачами дисциплін відбувається у паперовому форматі, що може ускладнювати взаємодію здобувача із ЗВО за сучасних умов. Результати опитування аспірантів за 2024 рік не містять питання щодо оцінки здобуття соціальних навичок.

Рекомендації

При оновленні ОНП у 2026 році відобразити у структурно-логічній семі взаємозв'язки між ОК. З 2026/2027 н.р. створити можливості для вибору здобувачами ОК в електронному форматі, зокрема через кабінет аспіранта. При формуванні анкет для опитування аспірантів за результатами 2025/2026 н.р. додати питання про оцінку рівня здобуття соціальних навичок

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОНП відображаються на офіційному сайті НУБіП та є доступними (<https://surl.li/exdlx>). Інформація про вступ також відображається на сторінці відділу аспірантури, докторантури та атестації наукових кадрів (<https://surl.li/tlmobl>). Вступ відбувається на конкурсній основі за результатами складання абітурієнтами ЄВІ (тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови) та ЄВВ (єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень) та вступного випробування з комплексу фахових дисциплін. Відповідно розроблена Програма вступних випробувань з комплексу фахових дисциплін (<https://surl.li/lshveo>). У межах правил вступу не виявлені певні обмеження або привілеї щодо доступу до навчання на ОНП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за ОНП (<https://surl.li/exdlx>; <https://surl.li/tlmobl>) враховують особливості самої ОНП через складання програми вступного випробування з комплексу фахових дисциплін (<https://surl.li/lshveo>). Програма складається з трьох частин (Фінанси та фондовий ринок, Банківська справа, Страхування). У межах Програми визначені основні питання для підготовки, є приклади тестових завдань та визначені Критерії оцінювання письмових відповідей. Доцільно розглянути можливість розширення переліку окремих компонентів

Програми компонентами з напрямку «Банки і банківська діяльність». Серед всіх складових виділяється лише 1 компонент (п. 2.3), але напрям складає частину всієї спеціальності. Необхідно суттєво оновити рекомендовану літературу, додати перелік законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують розвиток фінансової системи в Україні, функціонування банківських установ, страхових компаній, інших фінансових установ, регулювання їхньої діяльності. Особливості ОНП також частково визначаються і у Програмі додаткових вступних випробувань. Проте в цій програмі також варто приділити увагу оновленню рекомендованої літератури для підготовки та додати хоча б одну тему з банківського напрямку.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регламентуються Положенням про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://surl.li/qttxtwh>), Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://surl.li/kwynaq>), Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://surl.li/ccnlyvcm>), Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України (<https://surl.li/wqszkl>). Під час співбесіди здобувачі підтвердили, що вони обізнані з можливістю перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. У звіті про самооцінювання зазначається, що досвід перезарахування за цією ОНП є. У 2025 році був переведений на 3 курс (заочна форма навчання) з Класичного приватного університету здобувач Пилипенко Д. і йому було перезараховано результати попередньої освіти в частині ОК1-ОК5. ЕГ попросила документи, які б підтверджували це перезарахування. Відповідно було надано доступ до таких документів: заява, індивідуальний графік навчання, академічна довідка, витяг про перезарахування. Це підтверджує дієвість системи визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Також у рамках ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» оголошено про старт нового проєкту академічної мобільності між КАІ та НУБіП в рамках здобуття освіти за освітнім ступенем доктор філософії (<https://surl.li/hcqwks>). Ця ініціатива була підтверджена і гарантом ОНП і представниками КАІ, які підключалися на відкриті зустрічі.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП (<https://surl.li/kwynaq>) та Положенням про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України (<https://surl.li/qttxtwh>). Також є приклади зарахування РН, які були отримані у неформальній освіті. Аспірантам, які пройшли освітній серіал на платформі Дія.Освіта "Цифрові гроші", було проведено зарахування в рамках вивчення теми «Банківська система в глобальному банківському середовищі» в межах ОК "Студії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку". Також аспіранту Козловському Є. було перезараховано практичну роботу в рамках вивчення теми «Академічна доброчесність» (ОК Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність). ЕГ попросила документи про перезарахування результатів, які були отримані у сфері неформальної освіти. Відповідні сертифікати, які підтверджують участь аспірантів у зазначених заходах, були надані. Проте, доцільно більш чіткіше визначити процедуру перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зі слів викладачів та аспірантів в електронну систему прикріплюється документ, що підтверджує отримання нових знань, і викладач робить це перезарахування. Проте у Положенні зазначається, що такі рішення приймає лектор та завідувач кафедри. Тому цю процедуру доцільно більш детально конкретизувати (<https://surl.li/qttxtwh>). Зі співбесіди із аспірантами стало зрозуміло, що у них був досвід перезарахування окремих тем. Це підтвердили і викладачі, але процедура цього є більш неформальною. Проте не всі аспіранти ознайомлені загалом із сутністю неформальної освіти, як продемонстрували результати співбесіди з ними.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Доступ до ОНП забезпечується на належному рівні. Правила прийому є прозорими та не містять дискримінаційних положень. В НУБіП створено нормативну базу врахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, в сфері неформальної освіти. ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.1, та 3.3 та має незначні недоліки за підкритеріями 3.2 та 3.4. Характеристик інноваційності чи взірцевості у контексті цього критерію не виявлено. ЕГ визначила рівень відповідності «В» за критерієм 3.

Недоліки

У Програмі вступного випробування з комплексу фахових дисциплін, в т.ч. і у Програмі додаткових фахових випробувань, застаріла література і недостатньо уваги приділено питанням з банківської справи.

Рекомендації

Гаранту ОНП та колективу авторів удосконалити Програму вступного випробування з комплексу фахових дисциплін, Програму додаткових фахових випробувань у 2026 році, зокрема розширити перелік компонентів, які стосуються функціонування банківських установ та їхньої діяльності. Оновити список рекомендованої літератури у зазначених програмах, додати до списку додати нормативно-правові акти, з якими варто ознайомитися під час підготовки до цього випробування. Гаранту та викладачам ОНП, структурним підрозділам звернути увагу на популяризацію серед аспірантів інформації про неформальну освіту, надавати більш детальну інформацію про можливі курси, семінари та тренінги, які можуть бути зараховані як окремі теми або модулі, формалізувати чіткіше процедуру перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті (з другого семестру 2025/2026 н.р.)

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми, методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей ОНП, відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу, що підтверджується представленою в ОНП 2024 р. матрицею відповідності ПРН, ОК та інформацією отриманою під час зустрічей з авторами ВСО й академічним персоналом. У ЗВО освітній процес регламентований Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://surl.lt/vyfhiw>), відповідно до якого підготовка в аспірантурі здійснюється за очною (денною, вечірньою) та заочними формами навчання, а відповідно до пункту 4.25 цього ж положення освітній процес підготовки здобувачів здійснюється у таких формах: навчальні заняття, лабораторні заняття, практичні заняття, самостійна робота, науковий семінар, контрольні заходи, практична підготовка. Навчальний процес реалізується із використанням сучасних методів та технологій – інтерактивних лекцій, дискусій, практичних завдань і навчально-методичних матеріалів у створених ЕНК на платформі Elearn (<https://elearn.nubip.edu.ua/>). У межах реалізації принципів студентоцентрованого навчання, визначених «Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУБіП України» (<https://nubip.edu.ua/official-documents>), аспіранти залучаються до формування та перегляду ОНП, беруть участь в органах самоврядування (<https://www.clipr.cc/oksCb>) і мають можливість самостійно обирати теми досліджень, наукових керівників та вибіркової дисципліни. Результати опитування здобувачів 2024 року свідчать, що 100% аспірантів, відповідаючи на запитання щодо реалізації студентоцентрованого підходу, зазначили, що отримують доступну й зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання (<https://surl.lt/bneiak>). На зустрічах з адміністративним персоналом і представниками допоміжних структурних підрозділів також підтверджено систематичне проведення опитувань здобувачів щодо якості ОНП. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження, що принципи академічної свободи забезпечуються у процесі вибору теми наукових досліджень, наукових керівників і вибіркової дисципліни. Під час зустрічі з авторами ВСО Лемішко О.О. зазначила, що науково-педагогічні працівники мають можливість самостійно обирати методи навчання та викладання освітніх компонент, що відповідає принципам академічної свободи та сприяє досягненню цілей ОНП і її програмних результатів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Університет забезпечує відкритий доступ здобувачів та інших учасників освітнього процесу ОНП та дає можливість ознайомлення з актуальною інформацією щодо організації освітнього процесу, цілей, змісту та ПРН ОНП, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК на вкладці забезпечення ОНП (<https://lnk.ua/MVwooozVz>), також

здобувачі можуть безпосередньо з даної інформацією ознайомитись на першому лекційному занятті. Інформація про структуру програми, навчальні плани, робочі програми, графіки освітнього процесу розміщено на офіційних ресурсах університету (<https://www.clipr.cc/V2vZv>). Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії аспірантів регламентована відповідним положенням університету (<https://lnk.ua/zN2KJKY47>). Результати опитування здобувачів 2024 року свідчать, що 100% аспірантів проінформовані про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання в межах окремих ОК (<https://surl.lt/bneiak>). Наукові керівники, здобувачі та представники відділу аспірантури, докторантури та атестації наукових кадрів під час проведення зустрічей підтвердили, що аспіранти можуть звертатися з питаннями, пов'язаних з організацією освітнього процесу, до всіх учасників освітнього середовища. Під час зустрічі здобувачі наголошували на здійсненні постійного зв'язку у вигляді надання консультацій, проведення наукових семінарів як на платформі Elearn, так і очному форматі, а також активній комунікації через створені чати у месенджерах, що підтвердила викладач програми Долюженко І.І. під час зустрічі з академічним персоналом. Такий підхід забезпечує відкритість, доступність і підтримку академічного середовища, орієнтованого на потреби здобувачів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Здійснення наукових досліджень здобувачами передбачено індивідуальними планами роботи на кожному році навчання, що забезпечує поєднання освітньої та наукової складових ОНП. ЕГ, на основі аналізу структури індивідуальних планів аспірантів, наданих за запитом, підтвердила, що науково-дослідницька діяльність передбачає виконання дисертаційної роботи з моменту зарахування і триває протягом усього періоду навчання. Наукові керівники, заступник завідувача відділу аспірантури та здобувачі під час зустрічей підтвердили обізнаність щодо термінів виконання індивідуальних планів, а також граничних строків підготовки та захисту дисертаційних досліджень. Наукові дослідження здобувачі здійснюють із використанням прикладних програм у лабораторіях економічного факультету (<https://www.clipr.cc/d5q2W>). Під час зустрічі з академічним персоналом Воляк Л.Р. зазначила, що в межах ОК6 аспіранти при виконанні практичних робіт використовують програму Excel, а також безкоштовну версію програмного середовища R. Здобувачі беруть активну участь у міжнародних і всеукраїнських наукових заходах, зокрема конференціях: «Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (<https://www.clipr.cc/FYwj2>), «Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів» (<https://www.clipr.cc/H45Vs>), «Аграрна політика України в умовах глобальних викликів» (<https://www.clipr.cc/xgo3Q>), «Україна, Болгарія, ЄС: сучасні тенденції розвитку науки, технологій та інновацій» (<https://www.clipr.cc/yQcv2>), а також апробують результати власних досліджень на круглих столах і семінарах. Окремі здобувачі, зокрема Олександр Макровольський, презентують результати власних досліджень як спікери на міжнародних конференціях, зокрема на «DIGITAL HORIZONS: SMART BANKING» (<https://surl.li/vgedbr>). Під час зустрічі з науковими керівниками ЕГ отримала підтвердження, що результати наукової діяльності аспірантів використовуються у навчальному процесі під час підготовки лекцій, практичних занять і наукових семінарів, зокрема при викладанні окремих освітніх компонентів. Наукові доробки викладачів і здобувачів знаходять відображення у спільних публікаціях, тезах конференцій та наукових журналах (список надано за запитом ЕГ).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до п. 3.38.4. Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України» (<https://www.clipr.cc/5M9nt>), члени груп забезпечення, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти ступені доктора філософії мають право вносити пропозиції щодо оновлення змісту чинних освітньо-наукових програм з урахування інноваційних технологій, вітчизняних та світових досягнень у галузях освіти і науки. На зустрічі з авторами ВСО, гарант ОП Швець Н.Р., зазначила, що щорічний перегляд і оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється на основі результатів внутрішнього моніторингу, публічного обговорення зі стейкхолдерами (<https://www.clipr.cc/r8DRw>). У 2024 році оновлено зміст і назви окремих дисциплін відповідно до нових галузевих вимог: «Корпоративні фінанси», «Фінанси природокористування» та «Студії з фінансів, банківської справи та страхування» трансформовано у «Управління корпоративними фінансами», «Управління фінансами природокористування» та «Студії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», а також запроваджено вибіркову компоненту «Управління активами фондового ринку». Під час зустрічі з академічним персоналом ЕГ отримала підтвердження, що викладачі оновлюючи робочі програми освітніх компонентів, з урахуванням академічної свободи та враховуючи сучасні наукові публікації, результати власних досліджень, участь у міжнародних стажуваннях (<https://www.clipr.cc/dZ1R5>; <https://www.clipr.cc/Yn63H>), конференціях (<https://www.clipr.cc/v8CW6>; <https://www.clipr.cc/DL3Cj>), круглих столах і науково-методичних семінарах. Під час обговорення освітнього процесу викладачі наголосили, що при викладанні використовують методи, засновані на дослідженнях і сучасних практиках, зокрема: кейс-завдання, аналіз реальних фінансових ситуацій, торгові симуляції (Яворська В.О. – ВК «Фундаментальний і технічний аналіз товарних та фінансових ринків»), моделювання антикризових стратегій (Олійник Л.А. – ВК «Антикризове фінансове управління та фінансова безпека підприємств»), а також інтерактивні форми навчання – дискусії, презентації, групові обговорення та елементи дебатів (Т.В. Мірзоєва – ОК7 «Методологія наукового дослідження і інтелектуальна власність»).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація освітнього процесу в НУБіП України реалізується через відділ міжнародних зв'язків (<https://www.clipr.cc/yfPn6>) у співпраці з провідними партнерами університету з Австрії, Болгарії, Німеччини, Польщі, США, Франції, Чехії та інших країн (<https://www.clipr.cc/tr3Ht>), а також через програму Erasmus+ (<https://www.clipr.cc/gSD1X>), у межах якої підписано 36 договорів про співпрацю. Здобувачі ОНП беруть активну участь у міжнародних програмах академічної мобільності та наукових заходах: конференції "Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends" (2022), літній школі «EU AntiCor» (2022), конференції «Практика оцінки майна та майнових прав у військовий час» (2023), міжнародному стажуванні у Фундації знань та освіти для агробізнесу (Варшава, 2024) (<https://nubip.edu.ua/news/aspiranty-kafedry-finansiv-ukrayiny-proyshly-mizhnarodne-stazhuvannya-u-varshavi>), а також конференції «Agricultural and Food Economics – 2024» (<https://surli.cc/hndddl>). О. Макровольський виступив спікером на конференції «Digital Horizons: Smart Banking» (<https://surl.li/epnvev>). Під час зустрічей з адміністрацією університету, науковими керівниками та здобувачами було відзначено, що міжнародна мобільність і стажування здобувачів залишаються слабким аспектом реалізації ОНП через воєнний стан в Україні. Гарант ОП Швець Н.Р. наголосила, що ця проблема частково вирішується шляхом розвитку внутрішньої академічної мобільності — зокрема, співпраці з Національним авіаційним університетом у межах ОК8 та розширення можливостей вибору освітніх компонентів вільного вибору аспірантів, що підтвердила під час відкритої зустрічі заступник завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування КАІ Коляда Т.А. Здобувачі та науково-педагогічні працівники мають доступ до міжнародних баз даних Scopus і Web of Science, що забезпечує інтеграцію сучасних світових наукових досягнень у навчальний процес. Під час зустрічі з керівництвом університету, адміністративним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів зазначалося, що міжнародна діяльність підтримується адміністрацією: здобувачам надається консультативна допомога, організаційний супровід і сприяння участі у міжнародних заходах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітній процес за ОНП повністю відповідає вимогам законодавства, принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу. Використовуються сучасні методи викладання, цифрові технології, інтерактивні форми занять і платформа Elearn. Здобувачі мають можливість формувати індивідуальні освітні траєкторії, обирати теми досліджень, наукових керівників і вибіркові дисципліни. Регулярно оновлюється зміст освітніх компонентів із урахуванням пропозицій стейкхолдерів. Освітній процес органічно поєднано з науковими дослідженнями аспірантів. Таким чином, ОНП та освітній процес за нею відповідають вимогам підкритеріїв 4.1-4.4. критерію 4, в той же час за підкритерієм 4.5 ЕГ рекомендує розвивати внутрішню академічну мобільність, що сприятиме розвитку ОНП. ЕГ вважає, що ОНП за критерієм 4 відповідає рівню "B".

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

З 2026 року і надалі гаранту ОНП, керівникам структурних підрозділів посилити механізми внутрішньої та дистанційної академічної мобільності, зокрема через онлайн-курси, віртуальні обміни та партнерські програми з іноземними ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Зокрема, у силабусах дисциплін, які представлені на сайті НУБіП (<https://surl.li/kcdusk>) наводиться система оцінювання знань студентів. Під час бесіди і викладачі, і здобувачі підтвердили, що інформація щодо системи оцінювання надається в обов'язковому порядку на перших заняттях. Проводяться зустрічі з гарантом на початку навчання, де відбувається знайомство аспірантів із ОНП та навчальним планом та графіком навчального процесу. Загальні положення щодо форм контролю знань регламентуються «Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України» (<https://surl.li/ugjmnw>) і «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП України» (<https://surl.li/ryseum>). Контроль за опануванням навчального матеріалу здійснюється за змішаною опитувально-тестовою системою з використанням порталу Університету (<https://elearn.nubip.edu.ua/>), де описані критерії оцінювання навчальних елементів. Підсумковий контроль проводиться у формі письмового екзамену, що дає можливість уникнути суб'єктивного підходу викладачів до оцінювання. Аспіранти у співбесіді підтвердили постійне інформування їх про форми контрольних заходів, критерії оцінювання, інші завдання. Опитування аспірантів у 2024 році показало, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими (100% відповіли так) (<https://surl.li/oddnrm>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти доктора філософії спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затверджений Міністерством освіти та науки України, відсутній. Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО чітко встановлені правила проведення контрольних заходів. Зокрема, процедура проведення контрольних заходів регламентується низкою відповідних документів, а саме: Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (п.4; п.5) (<https://surl.li/bmzdah>); Положенням «Про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП України» (<https://surl.li/szgeub>), Положенням про порядок звітування аспірантів/здобувачів та виконання індивідуального плану наукової роботи (<https://surl.li/zocmrv>). Вивчення кожної дисципліни починається на оглядовій лекції з пояснення викладачами значення дисципліни та процедур проведення контрольних заходів, що було підтверджено під час бесіди з гарантом, НПП та аспірантами. Про всі екзамени та заліки здобувачі попереджаються завчасно відділом аспірантури, докторантури та атестації наукових кадрів. Розробляється розклад екзаменаційних сесій, який є доступний у вільному доступі (<https://surl.li/etrwfv>). Спілкування із здобувачами ОНП дозволяє зробити висновок про їх обізнаність щодо системи та критеріїв оцінювання їх знань. Об'єктивність екзаменаторів також забезпечується у переважній більшості випадків складанням здобувачами іспитів (заліків) у письмовій формі. Всі результати зберігаються в електронній системі. Екзамени у аспірантів приймають два науково – педагогічні (педагогічні) працівники. В Університеті порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів врегульовано «Положенням про екзамени та заліки здобувачів вищої освіти доктора філософії у НУБіП України» (<https://surl.li/szgeub>) та «Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України» (<https://surl.li/bmzdah>). Згідно з «Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП України» (<https://surl.li/szgeub>), для здобувачів вищої освіти, які не склали екзамени під час екзаменаційної сесії у термін, встановлений графіком навчального процесу, через відсутність за хворобою або з інших поважних причин, за наказом ректора Університету встановлюється індивідуальний графік їх виконання. Здобувачі вищої освіти, які не погоджуються з результатами оцінювання (екзамен), мають право звернутися до Апеляційної комісії економічного факультету на предмет розгляду спірних питань. У відповідному Положенні (п. 5) досить детально описана процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів. На ОНП процедур оскарження не було. Опитування аспірантів у 2024 році показало, що правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими (<https://surl.li/oddnrm>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО система забезпечення академічної доброчесності базується на таких документах: Положення про академічну доброчесність в НУБіП України (<https://surl.li/fkjgba>); Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертацій, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату (<https://surl.li/hvcxtf>), Положення про політику використання штучного інтелекту (<https://surl.li/adejrz>). Створено комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://nubip.edu.ua/node/114785>). У НУБіП використовується програмний комплекс StrikePlagiarism (договір про співпрацю № 369 від 12.06.2024 р.). На прохання ЕГ було надано договір, який підтверджує співпрацю з цією компанією. Процедура перевірки наукових робіт така: наукові тези, статті перевіряються редакційними колегіями, а дисертації у відділі аспірантури, докторантури та атестації наукових кадрів. Аспірант після позитивного відгуку керівника про готовність роботи звертається до цього відділу з проханням перевірити роботу на запозичення. Така перевірка здійснюється і аспіранту надається звіт. За словами аспірантів процедура перевірки їм зрозуміла. Перевірка здійснюється безкоштовно. На думку ЕГ, доцільно встановити більш чіткі нормативні критерії трактування звіту, оновити Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертацій, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату Програма StrikePlagiarism надає інформацію саме про рівень запозичень, а не плагіат. Також треба більш чітко регламентувати процедуру перевірки дисертаційних робіт на запозичення (коли аспірант повинен звертатися (в Положенні за 30 днів до захисту, але так у відповідності до діючих вимог до захисту не може бути), як довго триває перевірка, хто отримає інформацію про її результати, яким чином). Захищені дисертації знаходяться в вільному доступі (<https://surl.li/ncrofq>), також вони розміщені на сторінці наукової бібліотеки НУБіП (<https://surl.li/yfkadj>). У «Положенні про академічну доброчесність» (<https://surl.li/lrmgfn>) у п. 5.1 та 5.2 визначено чітко можливі реакції зі сторони керівництва, керівників у разі порушення норм академічної доброчесності. За словами аспірантів наукові керівники, викладачі постійно повідомляють їм про важливість дотримання норм академічної доброчесності. Вони обізнані з основними правилами та вимогами. Університет проводить низку заходів для підвищення обізнаності здобувачів у зазначених питаннях (<https://surl.li/cc/jtdkok>; <https://surl.li/pqynqh>; <https://surl.li/atorum>; <https://surl.li/caiemc>; <https://surl.li/caiemc>). ЕГ попросила надати приклади звітів перевірки наукових робіт аспірантів, які були надані, а їх аналіз підтверджує наявність технічної процедури перевірки робіт через систему StrikePlagiarism. Опитування аспірантів у 2024 році засвідчує, що всі вони погоджуються, що в Університеті визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (<https://surl.li/oddnrm>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В Університеті розроблено ефективну нормативну базу щодо регламентації питань визначення форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів, встановлено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Докладаються значні зусилля для популяризації норм академічної доброчесності. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3, та несуттєві недоліки за підкритеріями 5.4. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОНП за критерієм 5 відповідає рівню «В».

Недоліки

У "Положенні про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертацій, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату" нечітко визначені критерії щодо допустимих текстових збігів та запозичень.

Рекомендації

Регламентувати та оновити в нормативних документах ЗВО процедуру перевірки дисертаційних робіт на запозичення, встановити критерії трактування показників, які надаються у звіті StrikePlagiarism або інших програм (до завершення 2025/2026 н.р.)

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Академічна та професійна кваліфікація викладачів на ОНП є високою і забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання. Всі НПП, що викладають на відповідній ОНП, є кандидатами та докторами наук і є активними науковцями. Ознайомлення із переліком праць викладачів програми, який розміщений на сайті ЗВО у портфоліо викладачів, дозволило зробити висновок про відповідність сфери їх досліджень змісту ОК, які вони викладають. Всі НПП, які залучені до реалізації ОП, мають не менше 5 видів активностей відповідно до Ліцензійних вимог, що свідчить про рівень їх професіоналізму. НПП є активними учасниками тренінгів, семінарів, що підвищує їх професійну кваліфікацію (<https://surl.li/zihmoc>). Огляд з даними таблиці 2 “Зведена інформація про викладачів ОНП” лише це підтверджує. Значна кількість викладачів, які залучені до викладання на ОНП, мають практичний досвід (З. Тітенко, Н. Швець). Викладачі проходять періодично стажування у вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладах та інших установах (<https://surl.li/fjjwcq>).

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний добір викладачів є прозорим і спрямований на забезпечення успішної реалізації ОП. Процедура конкурсного добору викладачів регламентується Порядком проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://surl.li/bpnczw>). У Положенні чітко визначена загальна процедура конкурсного відбору, перелік документів, які необхідно подавати, регламентуються питання обрання НПП на різні посади. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду проводиться розгляд кандидатури на засіданні кафедри, проводиться претендентами відкрита лекція. Вся інформація щодо конкурсного відбору НПП є відкритою і публічною (<https://surl.li/cqqnoe>). Результати співбесіди НПП свідчать, що конкурсний відбір в ЗВО відбувається прозоро, враховується обов'язково рівень професіоналізму викладачів, відношення претендентів на вакантні посади є рівнозначним. Також НПП підтвердили, що процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та недискримінаційною.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЗВО на постійній основі співпрацює з роботодавцями. Кожного року відбувається обговорення ОНП (<https://surl.li/frsfna>; <https://surl.li/nwdpex>; <https://surl.li/gcpsybz>). Запрошені стейкхолдери і гарант програми підтвердили досить тісну взаємодію та постійне залучення практиків до освітнього процесу. Співпраця відбувається через участь роботодавців у розробці програми, проведення занять (<https://surl.li/hnuxiz>; <https://surl.li/iwqtvu>; <https://surl.li/jbblik>; <https://surl.li/keaqxr>), укладання договорів про співпрацю (<https://surl.li/nxzkuq>; <https://surl.li/qunysa>). З метою посилення практичної складової ОНП Університет залучає професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців (<https://surl.li/cytrdp>; <https://surl.li/pruacg>; <https://surl.li/jqkror>; <https://surl.li/tmdcvm>; <https://surl.li/hdlbcr>) та ін. Аспіранти підтвердили, що практики дійсно активно залучаються до проведення гостьових лекцій. Під час зустрічей з стейкхолдерами було з'ясовано, що вони задоволені якістю підготовки фахівців та зацікавлені у активному долученні до процесу підготовки фахівців.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

У ЗВО з метою сприяння професійному розвитку викладачів розроблено Положення про професійний розвиток науково-педагогічних працівників НУБіП (<https://surl.li/buzkds>), в якому детально визначені умови підвищення кваліфікації НПП. Викладачі підтвердили, що ЗВО забезпечує необхідною матеріальною базою для сприяння професійному розвитку, надає доступ до бібліотечних фондів, комп'ютерної техніки. НПП, які задіяні до викладання на даній ОП, є активними науковцями і постійно приймають участь у семінарах, тренінгах та курсах підвищення кваліфікації, що підтверджується званою кількістю сертифікатів. Діє система преміювання НПП Університету за публікаційну активність у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science Core Collection та (чи) Scopus (<https://surl.li/ffcmss>). Викладачі також підтвердили, що в Університеті постійно діють курси з вивчення іноземних мов, проходять семінари з удосконалення науково-педагогічної майстерності (<https://surl.li/zezhwo>; <https://surl.li/vkufrp>), семінари - тренінги з розробки електронних навчальних курсів (<https://elearn.nubip.edu.ua>) та ін. НПП зазначили, що в ЗВО створена ефективна система морального та матеріального стимулювання. Матеріальне заохочення педагогічних працівників здійснюється за результатами рейтингового оцінювання викладачів у відповідності до «Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам НУБіП України за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків» (<https://surl.li/pmhayh>). Під час співбесіди з адміністративним персоналом підтверджено, що періодично готуються накази про преміювання. Також з'ясовано, що існує можливість за рішенням ВР отримати почесні звання. Встановлено, що основним механізмом моніторингу професіоналізму викладачів НУБіП України є методика визначення рейтингу суб'єктів освітньої діяльності (<https://surl.li/qexjiq>). Кожного року рейтинг оприлюднюється на офіційному сайті Університету (<https://surl.li/myhskd>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Академічна та професійна кваліфікація викладачів забезпечується на високому рівні. Проводиться робота щодо залучення стейкхолдерів до обговорення ОНП. В ЗВО розроблена система матеріального та морального заохочення. ОНП має повну узгодженість за підкритеріями 6.1; 6.2; 6.3, 6.4, проте взірцевих практик у контексті критерію не виявлено. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОП за критерієм 6 відповідає рівню «В».

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Дані про матеріально-технічну базу НУБіП у ВСО є актуальними та відповідають ліцензійним вимогам. Під час огляду матеріально-технічної бази була проведена демонстрація всієї наявної освітньої інфраструктури: корпус економічного факультету, включно з навчальними аудиторіями та навчально-науковими лабораторіями для проведення лекційних і практичних занять з мультимедійним обладнанням та стаціонарними комп'ютерами. На кафедрах діють навчальні, наукові лабораторії, а також комп'ютерні класи, оснащені сучасною технікою та відповідним програмним забезпеченням (<https://surl.lu/uyhoyo>). В цілому, інфраструктура університету налічує 17 навчальних корпусів, 14 гуртожитків, укриття на випадок повітряної небезпеки, їдальні, відділ соціального розвитку, спортивний й оздоровчий центри, бібліотеки, читальні зали та ін. Під час огляду матеріально-технічної бази та фокус-групових зустрічей із експертними групами було зазначено та продемонстровано, що здобувачі та викладачі мають вільний доступ до таких цифрових ресурсів та програм: Phrase – хмарна платформа для перекладу; SAP Business One – практика роботи з ERP-системам; MS Excel – моделювання та аналіз даних; Elearn – цифрова навчальна платформа для організації онлайн-курсів та контролю знань; Google Workspace – для спільної роботи над документами та проектами; R – програмне забезпечення для статистичного моделювання та аналізу наукових процесів; Zoom – забезпечення дистанційної форми навчання; StrikePlagiarism – перевірка академічних текстів на плагіат. Університет також надає доступ до внутрішнього електронного каталогу бібліотеки та міжнародних наукометричних баз даних, таких як Scopus, Web of Science, Science Direct та Research4Life, що забезпечує здобувачам і викладачам сучасні інструменти для проведення наукових досліджень та підготовки якісних досліджень.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

У процесі акредитації, ЕГ було встановлено, що викладачі та здобувачі мають вільний доступ до всіх елементів інфраструктури та інформаційних ресурсів університету, необхідних для реалізації навчальної програми та опанування всіх ПРН відповідно до ОНП, а також для наукової та викладацької діяльності, відповідно до всіх вимог законодавства. Під час огляду матеріально-технічної бази та фокус-групових зустрічей ЕГ було підтверджено, що всі учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до електронних та фізичних фондів бібліотеки

(<https://lnk.ua/PeRloB6NY>), прикладного програмного забезпечення для проведення наукових досліджень, систем дистанційного навчання, а також сервісів для перевірки академічних текстів на плагіат. На економічному факультеті функціонують навчально-наукові лабораторії, оснащені сучасними комп'ютерами та програмним забезпеченням, що дозволяє проводити дослідження та виконувати практичні завдання (<https://surl.lu/uyhoYo>). Крім того, для наукової роботи та підготовки академічних матеріалів здобувачам і викладачам у відкритому доступі надані міжнародні наукометричні та науково-дослідні бази даних: SCOPUS, Web of Science, Science Direct, Research4Life, а також Цифрова бібліотека ACM (<https://surl.lt/bjbzel>). Таким чином, університет забезпечує повний доступ до сучасної матеріально-технічної та інформаційної бази, що гарантує високий рівень навчання, наукової роботи та підготовки фахівців відповідно до вимог освітніх стандартів і законодавства.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час огляду матеріально-технічної бази було встановлено, що санітарно-технічний стан корпусів, гуртожитку та укріття відповідає вимогам відповідних органів державного нагляду. В університеті функціонує укріття на 300 місць у належному стані для проведення занять під час повітряних тривог, обладнане засобами протипожежної безпеки та аптечками (<https://lnk.ua/ANDZ7Qmex>), у навчальному корпусі, а саме: в коридорах, лабораторіях та аудиторіях наявні вогнегасники та плани евакуації. Для створення комфортного та безпечного освітнього середовища в університеті функціонує Ботанічний сад НУБіП України (<https://lnk.ua/9eoPYR3Vp>), який використовується як для науково-дослідної діяльності, так і для відпочинку та ознайомлення студентів з природними екосистемами. Університет також забезпечує соціально-психологічну підтримку здобувачів через Центр соціально-психологічної служби, представник якого надав детальну інформацію під час зустрічі з адміністративним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів. Під час демонстрації матеріально-технічної бази була продемонстрована похила підйомна платформа, для забезпечення доступу до навчального корпусу та всіх основних об'єктів університету осіб з обмеженими фізичними можливостями. За результатами опитування здобувачів, 100% респондентів підтвердили, що освітнє середовище НУБіП є безпечним для життя та здоров'я, а також сприяє задоволенню їхніх навчальних, соціальних та інтелектуальних потреб (<https://lnk.ua/y4XBgi8VX>). ЕГ пересвідчилася, що в університеті створено комплексне та безпечне освітнє середовище, яке сприяє фізичному здоров'ю та психологічному комфорту всіх учасників освітнього процесу. Воно забезпечує умови для ефективного навчання за ОНП «Фінанси, банківська справа, страхування та фондovий ринок», підтримує наукову діяльність здобувачів і викладачів та відповідає всім чинним вимогам законодавства щодо безпеки та доступності освітніх закладів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Під час зустрічі ЕГ із адміністративним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів було з'ясовано механізми підтримки здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОНП, що реалізуються під час взаємодії з наступними підрозділами: кафедрами університету та економічного факультету (<https://surl.li/grtrvz>), деканом та проектною групою ОНП (<https://www.nubip.edu.ua/faculty/ef>), науковою бібліотекою (<https://surl.lu/wrqahw>), Спільною молодих вчених (<https://surl.lt/asivei>), Радою аспірантів (<https://surl.li/xxryjd>). Під час зустрічі було повідомлено про функціонування «Скриньки довіри», яка забезпечує анонімне звернення здобувачів щодо будь-яких питань чи проблем (<https://nubip.edu.ua/skrynka-doviry-46>). Організаційна, інформаційна та консультативна підтримка надається на вільній основі, без будь-яких обмежень чи заборон зі сторони служб, що було підтверджено під час спілкування зі студентами та представниками підрозділів. ЕГ також відзначило ефективну роботу Центру соціально-психологічної служби, яка регламентується Положенням про центр соціально-психологічної служби (<https://surl.li/ahydjm>), що забезпечує професійну підтримку здобувачів, сприяє створенню безпечного та комфортного освітнього середовища, допомагає у вирішенні конфліктних ситуацій, адаптації до навчання та підтримує психічне й соціальне здоров'я студентів. ЕГ підсумовує, що система підтримки здобувачів освіти налагоджена на достатньому рівні для того, щоби задовольняти їхні потреби під час навчання з огляду на питання, що можуть виникати.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В НУБіП України створено відповідні умови для здобувачів з особливими потребами згідно Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України (<https://cutt.ly/XOtZVdY>). Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано наявність похилих підйомних платформ, безперешкодного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до навчальних корпусів та основних об'єктів університету. У навчальному корпусі функціонують ліфти, а гуртожиток обладнано пандусами, що відповідає вимогам інклюзивного середовища. Таким чином, встановлено, що ЗВО забезпечує необхідні умови для здобуття якісної освіти студентами з особливими потребами. Згідно з Програмою розвитку НУБіП України «Голосіївська ініціатива-2025»

(<https://surli.cc/xpdgpm>), для таких здобувачів передбачена можливість навчання за індивідуальним навчальним планом. Водночас, за даними ВСО, на момент акредитації серед здобувачів за цією ОНП осіб із особливими освітніми потребами немає.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в НУБіП України визначені низкою внутрішніх нормативних документів, зокрема: Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням і дискримінації у НУБіП України (<https://surl.li/nurybp>), Антикорупційна програма університету (<https://surl.li/cemfqn>), Наказ ректора університету «Про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в НУБіП України» від 02.06.2020 р. № 418 на виконання листа МОН від 28.09.2020 р. № 1/9-545 (<https://surl.li/wawhsg>). Для забезпечення конфіденційності звернень у випадках виникнення конфліктних чи етичних ситуацій в університеті функціонує «Скринька довіри» (<https://nubip.edu.ua/skrynka-doviry-46>). Згідно з результатами опитування здобувачів (<https://lnk.ua/y4XBgj8VX>), 100% респондентів підтвердили відсутність випадків конфліктів, дискримінації, сексуальних домагань чи проявів корупції, а також зазначили, що їм зрозумілі механізми реагування та вирішення таких ситуацій. Під час зустрічей із представниками студентського самоврядування, здобувачами та адміністрацією ця інформація була повністю підтверджена. За період реалізації ОНП порушень етичних норм або правопорушень відповідного характеру не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У НУБіП України створено сучасне, безпечне та інклюзивне освітнє середовище, яке повною мірою забезпечує реалізацію освітньої програми та досягнення програмних результатів навчання. Матеріально-технічна база університету відповідає ліцензійним вимогам і включає навчальні корпуси, наукові лабораторії, комп'ютерні класи, оснащені сучасним обладнанням і програмним забезпеченням, що активно використовується в освітньому процесі. Забезпечено безоплатний доступ здобувачів і викладачів до бібліотечних ресурсів, міжнародних баз даних (Scopus, Web of Science, Science Direct, Research4Life) та програм для наукових досліджень і перевірки академічних текстів. Освітнє середовище університету є безпечним і комфортним: функціонують укриття, засоби пожежної безпеки, Центр соціально-психологічної служби, а також «Скринька довіри» для конфіденційного звернення здобувачів. Отже, освітньо-наукова програма та реалізація освітнього процесу повністю відповідають вимогам підкритеріїв 7.1–7.6 критерію 7. Разом із тим, у межах цього критерію не виявлено характеристик, що свідчили б про інноваційність або взірцевість. На підставі проведеного аналізу ЕГ встановила рівень відповідності «В».

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються Положенням про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії у НУБіП України (<https://surl.li/endpuh>). Відповідно

до п. 4.1. даного положення розроблення ОНП включає такі етапи: формування проєктної групи та призначення гаранта ОНП; аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів; визначення профілю ОНП; визначення освітнього змісту ОНП та розроблення навчального плану; розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її вдосконалення (<https://surl.li/endpuh>). Документ також описує процедури моніторингу ОНП, що застосовується у ЗВО (п. 6.3), та регламентує процес оновлення чи модернізацію змісту ОНП або її компонентів, після чого програма проходить повторне затвердження. Отже, під час фокус-групових зустрічей ЕГ встановила, що моніторинг і перегляд ОНП здійснюється переважно проєктною групою з залученням науково-педагогічних працівників, аспірантів, стейкхолдерів. Розроблення нової ОНП здійснюється на основі стандартів освіти та професійних стандартів відповідної галузі, а ініціатором створення може виступати менеджмент університету або викладачі. Проєкт програми проходить послідовне узгодження на рівні проєктної групи, випускових кафедр, учень ради факультету, координаційної ради з науково-технічних питань і Вченою радою університету. Проєктна група формується за поданням кафедри й затверджується наказом декана і очолюється гарантом програми. Відповідальність за якість реалізації ОНП несуть як проєктна група, так і викладачі, що залучені до її виконання. ОНП може щорічно оновлюватися в частині всіх ОК, крім місії (цілей) і ПРН. Під час зустрічі з авторами ВСО Костюк В.А. зазначила, що обговорення ОНП проводиться щорічно, а останнє обговорення відбулося 28.03.2025 року за участю всіх учасників освітнього процесу, під час якого розглядалися пропозиції щодо модернізації назв і наповнення окремих ОК та включення нових до ОНП. Документи, що регламентують усі процедури, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО, а учасники фокус-зустрічей підтвердили їх наявність, відкритість і зрозумілість, що свідчить про ефективне функціонування системи розроблення та вдосконалення ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідно до Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії у НУБіП України (<https://surl.li/endpuh>) одним з етапів удосконалення є участь здобувачів у перегляді ОНП, що забезпечується, зокрема, шляхом їх залучення до анкетування та безпосередньої участі у роботі проєктної групи. Так, до складу проєктної групи ОНП у 2023 році було включено здобувача Яковенко Я.І., а у 2024 році – Войцехівську С.І., що сприяє безпосередньому залученню аспірантів до процесів забезпечення якості освітньо-наукової програми. Під час зустрічі зі здобувачами аспіранти підтвердили свою участь у процесі періодичного перегляду ОНП. Під час обговорення з гарантом ОНП та авторами ВСО було зазначено, що, враховуючи побажання аспірантів і сучасні наукові тенденції у межах галузі та спеціальності, вибіркиму складову програми розширено: до ОНП 2024 року додано ВК «Управління активами фондового ринку», а до ОНП 2025 року – ВК «Фінтех у банківській сфері». Аналіз опитувальника та результатів анкетування здобувачів, результати якого розміщено на сайті НУБіП (<https://lnk.ua/LVbPoq74y>) показав низку недоліків, що потребують удосконалення. Зокрема, відсутня шкала оцінювання (наприклад, щодо науково-педагогічної практики, інфраструктури та інформаційних ресурсів); окремі питання передбачають лише бінарні відповіді «Так / Ні» без можливості обрати варіанти «Частково» чи «Залежить від...»; деякі формулювання є неоднозначними, наприклад, у питанні «Чи є, на Вашу думку, оптимальним розподіл годин по дисциплінах на аудиторну та самостійну роботу?» не уточнено критерії оцінювання поняття «оптимальності». Крім того, значна кількість відкритих запитань без контекстних орієнтирів не спрямовує здобувачів на конкретні пропозиції щодо вдосконалення. Також доцільно публікувати не лише результати опитувань, а й прийняті за їх підсумками рішення, що підвищить відкритість, прозорість і зрозумілість мети та наслідків анкетування. Студентське самоврядування приймає активну участь в обговоренні й вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та науково-дослідної роботи, а його діяльність регламентується ЗУ «Про вищу освіту» (<https://surl.li/jirwbs>), Статутом НУБіП України (<https://surl.li/jirwbs>) та Положенням «Про студентське самоврядування НУБіП України» (<https://surl.li/tgjkdx>). Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування Начальник відділу міжнародних зв'язків та випусник ОНП Клименко М. зазначив, що органи самоврядування займають активну позицію у житті університету, також зазначав, що під час навчання, у разі виникнення ініціатив або проблем звертався до декана, який забезпечував належну підтримку та сприяв їх своєчасному вирішенню. Голова Ради молодих вчених економічного факультету НУБіП України Файчук О. також підтвердила активну участь у процесах забезпечення якості ОНП та вдосконаленні освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Згідно з інформацією, отриманою ЕГ під час зустрічі зі стейкхолдерами, роботодавці активно залучаються до процесів внутрішнього забезпечення якості та реалізації ОНП. Їх участь реалізується через роботу у складі проєктної групи ОНП, участь у розширених засіданнях випускових кафедр, проведення гостьових лекцій і професійних зустрічей, а також через діяльність у складі Ради роботодавців факультету (<https://lnk.ua/9eX92WNp>). Стейкхолдери на постійній основі надають пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу під час реалізації ОНП, що було підтверджено під час зустрічей ЕГ із гарантом програми, авторами ВСО та представниками роботодавців. Крім того, зовнішні стейкхолдери беруть участь в анкетуванні, спрямованому на підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти (<https://lnk.ua/y4XBgX6VX>; <https://lnk.ua/k4kjErzNL>). Зокрема, за результатами таких обговорень і пропозицій роботодавців у ОНП 2025 року було реалізовано зміни щодо перенесення навчання здобувачів за заочною формою з 3-го на 2-й семестр, що дозволило оптимізувати структуру та зміст освітньої складової програми.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Під час фокус-групових зустрічей ЕГ встановила, що у НУБіП України діє система збору та аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП через Відділ практичного навчання та працевлаштування випускників (<https://lnk.ua/mNBr7RKNG>) і Центр розвитку кар'єри (<https://lnk.ua/dNYKY72eM>), які формують бази вакансій та сприяють працевлаштуванню здобувачів. Випускники ОНП активно залучаються до освітнього процесу (Клименко М. та Войцеховська С. були працевлаштовані на випускових кафедрах), а також до внесення пропозицій щодо удосконалення програми. Зокрема, випускник Клименко М., нині Начальник відділу міжнародних зв'язків НУБіП, під час зустрічі зі студентським самоврядуванням, відзначив якість навчання, підтримку міжнародної мобільності та людський підхід під час освітнього процесу. Типові траєкторії працевлаштування охоплюють роботу на випускових кафедрах, участь у науково-дослідних проєктах факультету та зайняття посад у державних і комерційних структурах. ЕГ рекомендує проводити опитування випускників та публікувати його результати разом із прийнятими рішеннями для підвищення прозорості та інформованості майбутніх здобувачів.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

В НУБіП функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НУБіП України (<https://lnk.ua/94y9q3l4M>). За процес формування, впровадження та вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності відповідає Відділ менеджменту якості (<https://lnk.ua/k4x9Q19ey>), який забезпечує розроблення політик, процедур і критеріїв оцінювання якості освітніх програм, їх моніторинг та підготовку аналітичних звітів. Особливості забезпечення якості освітньо-наукових програм докторів філософії визначено у Положенні про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в НУБіП України (<https://lnk.ua/MVwo01nVz>). Моніторинг здійснюється через опитування заінтересованих сторін – здобувачів, викладачів і стейкхолдерів (<https://lnk.ua/k4x9Q19ey>). Зокрема при аналізі результатів опитування було виявлено погіршення умов академічної мобільності здобувачів, у зв'язку з чим відділом міжнародних зв'язків була організована внутрішня мобільність, онлайн-стажування та спільні наукові проєкти із закордонними ЗВО, що і зазначив під час зустрічі зі студентським самоврядування Начальник відділу міжнародних зв'язків Клименко М., а також кафедрою фінансів був започаткований проєкт з КАІ про внутрішню академічну мобільність здобувачів ОНП (<https://lnk.ua/zN2KJvg47>), що було підтверджено на фокус-групових зустрічах з різними учасниками освітнього процесу. Загалом, на підставі аналізу документів та результатів зустрічей, ЕГ підтверджує, що система забезпечення якості ефективно реагує на виявлені недоліки в ОНП і забезпечує реалізацію заходів для їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2022 № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, за умов воєнного стану» (<https://lnk.ua/aVp9azgND>), у 2023 році Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ухвалило рішення про надання ОНП умовної акредитації. Із зауваженнями та пропозиціями, сформульованими під час попередніх акредитацій, а також із ВСО ОНП, можна ознайомитися на сторінці Відділу аспірантури, докторантури та атестації наукових кадрів (<https://lnk.ua/94y9q304M>). Незважаючи на те, що акредитація цієї ОНП є первинною, під час її розроблення та оновлення було враховано досвід, набутий у процесі проходження попередніх акредитацій інших освітньо-наукових програм економічного спрямування – «Маркетинг» (2021 р.), «Економіка» (2021 р.), «Менеджмент» (2023 р.), «Облік і оподаткування» (2024 р.) за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, що включали врахування зауважень та рекомендацій, сформульованих за результатами попередніх акредитацій, що дало змогу удосконалити внутрішню нормативно-правову базу університету (<https://lnk.ua/RVdKqaRe3>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті НУБіП сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності, що підтверджується як аналізом нормативно-правової бази ЗВО (<https://lnk.ua/RVdKqaRe3>), так і під час зустрічей з учасниками освітнього процесу, які продемонстрували своє усвідомлення щодо значущості даної ОНП, цінностей вищої освіти та готовність сприяти подальшому вдосконаленню якості освітнього процесу. Під час зустрічі з студентським самоврядуванням Голова Ради молодих вчених економічного факультету НУБіП України Файчук О., підтвердила активну роль наукового самоврядування у освітньому процесі, зокрема через реалізацію

заходу SEP, що поєднує освіту, науку і практику. Зустріч зі стейкхолдерами підтвердили їх зацікавленість у розвитку ОНП та підготовці висококваліфікованих наукових і професійних кадрів для вітчизняних організацій та установ, що підтверджується також результатами опитувань стейкхолдерів (<https://lnk.ua/y4XBgX6VX>; <https://lnk.ua/k4kjErzNL>). Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України (<https://surl.lt/vyfhiw>) персональну відповідальність за якість освітніх послуг несе кожен науково-педагогічний працівник через моніторинг реалізації ОНП та оцінку її відповідності встановленим вимогам та реаліям ринку праці, що відповідає принципу академічної свободи. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було зазначено, що ЗВО має розгалужену систему структурних підрозділів, які мають чітко розподілені функції та повноваження щодо внутрішнього забезпечення якості освіти. Університет здійснює постійне оновлення внутрішньої нормативно-правової бази з урахуванням законодавчих вимог, рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості освіти та пропозицій усіх учасників освітнього процесу. Експертна група дійшла висновку, що формуванню та підтриманню культури якості в НУБіП приділяється системна та послідовна увага, що забезпечує ефективне функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО функціонує ефективна система внутрішнього забезпечення якості освіти, що охоплює всі етапи розроблення, моніторингу та оновлення програми, а також дозволяє своєчасно реагувати на виклики, які виникають під час реалізації ОНП. До системи забезпечення якості активно залучаються всі учасники освітнього процесу, що сприяє розвитку партнерської взаємодії та ефективному управлінню освітньою діяльністю. Здобувачі беруть участь у складі проєктних груп і під час обговорень програми, що забезпечує зворотний зв'язок і вдосконалення змісту ОНП. В університеті сформована культура якості, яка підтримується системним оновленням нормативно-правової бази, прозорими процедурами моніторингу та чітким розподілом функцій між структурними підрозділами, відповідальними за якість освітньої діяльності. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 8.1, 8.3-8.7 та певною мірою узгоджена за підкритерієм 8.2. Отже, ЕГ зазначає, що ОНП за критерієм 8 відповідає рівню "В".

Недоліки

У анкетах для здобувачів відсутня шкала оцінювання для частини питань, обмежені варіанти відповідей («так/ні»), деякі формулювання нечіткі, а результати опитувань не супроводжуються оприлюдненням прийнятих рішень.

Рекомендації

До завершення 2025/2026 н.р. структурним підрозділам ЗВО регламентувати та оновити анкетування здобувачів: запровадити шкалу оцінювання для питань, додати проміжні варіанти відповіді, уточнити формулювання питань для усунення неоднозначності, надати контекстні орієнтири для відкритих питань. Забезпечити публікацію не лише результатів анкетування, а й прийнятих на їх основі рішень. З 2026/2027 н.р. гаранту ОНП організувати щорічне анкетування випускників аспірантури щодо їхнього професійного та науково-педагогічного розвитку і публікувати узагальнені результати для прозорості та зворотного зв'язку.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права і обов'язки учасників освітнього процесу регулюються такими документами: Статут Університету, Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України, Правила внутрішнього розпорядку, Положення про порядок поселення (переселення, виселення) студентів та аспірантів (докторантів) університету в гуртожитки студентського містечка НУБіП України, Положення про організацію відпочинку в спортивно-оздоровчому таборі «Академічний»; інші внутрішні документи. Усі перелічені документи розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://nubip.edu.ua/officialdocuments>). Окрім того, на сторінці відділу аспірантури розміщені усі нормативні документи та посилання на законодавчо-нормативні акти України, що стосуються організації освітнього процесу та

атестації докторів філософії (<https://nubip.edu.ua/normativno-pravova-baza-2>). Спілкування з фокус групами дозволило ЕГ зробити висновок, що усі процедури у ЗВО дотримуються, а учасники освітнього процесу з ними обізнані.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Вся інформація про ОНП зведена на офіційному сайті ЗВО в одному розділі «Забезпечення ОНП "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" ОС PhD». У цьому розділі розміщені зокрема проєкти ОНП починаючи з 2021 року, а також вказана електронна адреса, на яку зацікавлені особи можуть надсилати свої зауваження чи пропозиції (<https://surl.li/sqlxdr>). За інформацією гаранта та учасників робочої групи, усі отримані пропозиції розглядаються і, за можливості, імплементуються в освітній процес.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному сайті ЗВО у розділі «Забезпечення ОНП "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" ОС PhD» (<https://surl.li/ruqfhp>) розміщена вся інформація, що стосується програми, зокрема: посилання на нормативні документи, опис матеріально-технічної бази, лабораторій економічного факультету, посилання на профілі викладачів, усі редакції ОНП починаючи з 2018 року та рецензії на них, навчальні плани для денної та заочної форм навчання, програма вступних випробувань, робочі навчальні програми ОК за 2024/25 та 2025/26 н.р., результати анкетувань стейкхолдерів програми, інформація про співпрацю з роботодавцями та іншими ЗВО, проєкти ОНП починаючи з 2021 року, а також новини щодо реалізації ОНП. Зазначена інформація є актуальною і вчасно оновлюється, її обсяг є цілком достатнім для належного інформування зацікавлених сторін та суспільства про ОНП. Проте ЕГ виявила помилку у профілі ОНП 2024 та 2025 рр, зокрема у розділі 1 – Загальна інформація вказано некоректне посилання на інтернет-адресу постійного розміщення опису ОНП (<https://surl.li/hwgdwm>; <https://surl.li/grzshl>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО наявні чіткі процедури, що визначають права і обов'язки учасників освітнього процесу, останні належним чином проінформовані про такі процедури. Проєкти ОНП розміщені на офіційному сайті ЗВО, комунікація зацікавлених осіб з робочою групою передбачена через електронну поштову скриньку. На офіційному сайті ЗВО у розділі «Забезпечення ОНП "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" ОС PhD» розміщена вся необхідна актуальна інформація, що стосується програми. Таким чином, ОНП повністю відповідає вимогам підкритеріїв 9.1, 9.2, за підкритерієм 9.3 виявлено недолік технічного характеру, що може бути виправлений у найкоротший термін. Виходячи з викладеного, ЕГ визначила рівень відповідності «В» за критерієм 9.

Недоліки

ЕГ виявила помилку у профілі ОНП 2024 та 2025 рр, зокрема у розділі 1 – Загальна інформація вказано некоректне посилання на інтернет-адресу постійного розміщення опису ОНП.

Рекомендації

Гаранту ОНП вказати коректне посилання на інтернет-адресу постійного розміщення опису ОНП в програмах 2024, 2025 рр.

Рівень відповідності Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Детальне вивчення змісту ОНП, ознайомлення з тематикою дисертацій здобувачів, показали, що підготовка до дослідницької та викладацької діяльності здійснюється завдяки досягненню результатів навчання, як за обов'язковими, так і вибірковими компонентами. Обов'язкові компоненти ОНП спрямовані на формування компетентностей, зорієнтованих на: здобуття глибинних знань зі спеціальності (ОК4, ОК5); набуття універсальних навичок дослідника (ОК1, ОК7); здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (ОК2); опонування методологічними та викладацькими компетентностями аспірантів (ОК8). Вибіркові ВК (ВК 1, ВК 2, ВК 3) відповідають напрямкам досліджень аспірантів. Каталог вибіркових дисциплін кореспондується з тематикою дисертацій. Наприклад тема дисертації Суммара Д. «Фінансове забезпечення розвитку агропромислових підприємств в умовах економічних викликів» кореспондується з вибірковими дисциплінами «Управління корпоративними фінансами», «Аграрна політика в умовах глобалізації економіки». Тема дисертації Луценка В. «Розвиток діджитал послуг в банківській системі України» кореспондує з такими дисциплінами: «Студії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», «Фінтех у банківській сфері» і т.д. Сформований каталог вибіркових дисциплін дає можливість надати знання аспірантам, які вони мають змогу використати у своїй науковій діяльності. Наукові інтереси аспірантів постійно відслідковуються на кафедрі. Підтвердженням цього слугує значна кількість спільних наукових робіт аспірантів та керівників. ЕГ попросила підготувати таку інформацію і вона вчасно була надана для ознайомлення. Її аналіз засвідчує наявність таких робіт. Також опитування аспірантів у 2024 році засвідчує, що всі вони підтверджують, що визначені у ОНП дисципліни відповідають їхнім науковим інтересам (<https://surl.lt/oddnrm>).

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Послідовне та системне дотримання процедури вибору й затвердження тем здобувачів дозволяє забезпечити умови їх відповідності науково-дослідній тематиці університету, кафедри та напрямам досліджень їх наукових керівників, що підтверджено аналізом праць наукових керівників за допомогою їх профілю в Google Scholar та інших наукових базах. Результат перевірки підтверджує таку відповідність. Наприклад тема аспіранта Мороз Є.В. «Формування фінансового механізму досягнення Цілей сталого розвитку в Україні» відповідає науковим інтересам його керівника Швець Н.Р. (<https://surl.li/hlqjql/>). У аспіранта Оліфер Д.О. тема: «Механізм підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств в умовах повоєнного стану», а сфера наукових інтересів його керівника Тітенко З.М. стосується управління капіталом, інвестиційної привабливості аграрних підприємств і т.д. (<https://surl.lu/xlcsvm>). Також в Університеті введена процедура захисту теми та методики дисертаційного дослідження, яка і в тому числі підтверджує відповідність теми дослідження здобувача науковим інтересам керівника (<https://surl.li/nkaegp>).

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

В НУБіП сформовано наукове середовище, яке забезпечує можливість створювати разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертаційних робіт здобувачів ОНП. Наявність кадрового потенціалу належного рівня підтверджується чисельністю науково-педагогічних працівників із науковими ступенями, здобутки яких охоплюють широкий спектр наукових досліджень. Кадровий склад випускаючих кафедр свідчить про достатній рівень наукового забезпечення освітнього процесу. Зокрема, на кафедрі фінансів працює 5 докторів економічних наук (<https://nubip.edu.ua/sklad-kafedry-19>), а на кафедрі банківської справи та страхування – 1 доктор економічних наук (<https://nubip.edu.ua/sklad-kafedry-28>). Під час зустрічі Гарант ОП зазначила, що 3 кандидатів економічних наук перебувають на завершальному етапі підготовки докторських дисертацій. Позитивною практикою функціонування ОНП є успішний захист дисертаційних робіт, так у 2023 році відбувся захист дисертації на здобуття ОС доктора філософії здобувача ОПН Клименко Максима Вікторовича (<https://nubip.edu.ua/node/155787>), а в 2024 році – Войцеховської Світлани Іванівни (<https://nubip.edu.ua/node/155890>). ЕГ вважає, що наявність достатньої кількості науково-педагогічних працівників відповідного кваліфікаційного рівня на випускаючих кафедрах, а також успішні захисти дисертацій здобувачами ОНП «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» свідчать про спроможність університету створювати разові спеціалізовані вчені ради у межах відповідних кафедр.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Обговорення проміжних результатів дослідження здобувачів, за інформацією, отриманою під час зустрічей з аспірантами, науковими керівниками, адміністративним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів, відбувається двічі на рік в формі звітування про виконання індивідуального плану. Такі звіти передбачають представлення проміжних результатів наукових досліджень, їх обговорення на засіданнях кафедр та отримання рекомендацій щодо подальших досліджень (<https://surl.li/hzcumw>). Здобувачі ОНП мають усі необхідні умови для проведення наукових досліджень і апробації їх результатів відповідно до тематики дисертацій, у чому ЕГ переконалася під час зустрічей зі здобувачами, науковими керівниками, адміністративним персоналом і представниками допоміжних структурних підрозділів. Університет сприяє апробації результатів досліджень шляхом організації регулярних наукових конференцій, семінарів і круглих столів. Зокрема, на базі кафедри фінансів і кафедри банківської справи та страхування проводяться щорічні міжнародні науково-практичні конференції: «Україна, Болгарія, ЄС: економічні та соціальні тенденції розвитку»; «Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів»; «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід»; «Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (<https://surl.li/vtoali>, <https://surl.li/mapslx>, <https://surl.li/vtgyzt>). Крім того, аспіранти беруть участь у міжнародній науково-практичній конференції «Аграрна політика України в умовах глобальних викликів» (<https://surl.li/nhogcv>), а також мають досвід участі в науково-дослідницькій роботі кафедр. Під час огляду матеріальної бази підтверджено, що аспіранти мають доступ до всіх необхідних ресурсів для проведення досліджень: бібліотеки, навчально-наукових лабораторій, комп'ютерних аудиторій, електронних інформаційних ресурсів. Здобувачі мають вільний доступ до баз даних Scopus, Web of Science, а також до ресурсу «Відкрита наука». Отже, університет організаційно та матеріально забезпечує виконання наукових досліджень аспірантами і створює належні умови для апробації результатів дисертаційних робіт.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти забезпечується через активну участь у міжнародних наукових і освітніх програмах, проєктах та заходах. НУБіП України підтримує тісну співпрацю з провідними університетами світу та міжнародними організаціями, що створює умови для академічної мобільності здобувачів. Аспіранти беруть участь у міжнародних дослідницьких програмах, зокрема HORIZON-MISS-2023-OCEAN-SOIL-01-01, а також у проєктах ERASMUS+ KA2 та Jean Monnet (EU AntiCor). Вони проходять стажування у провідних закладах, зокрема в Університеті штату Пенсильванія (США) у 2021 році, беруть участь у воркшопі і літніх школах за підтримки європейських інституцій. Результати наукових досліджень аспірантів презентуються на міжнародних форумах, таких як Міжнародний фінансово-банківський форум у Варшаві (<https://surl.li/tuixzb>), що сприяє інтеграції здобувачів у світову академічну спільноту та розширенню міжнародних наукових зв'язків. У 2024 році 6 здобувачів ОНП взяли участь у воркшопі "Курси по написанню пропозиції наукового проєкту" у Фундації знань та освіти для агробізнесу (Варшава, Польща) (<https://surl.li/injntd>). На зустрічах з ЕГ керівництво ЗВО, гарант програми та здобувачі зазначили, що обмеження воєнного стану суттєво обмежують міжнародні активності, і цей аспект підготовки потребує покращення.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Активність наукових керівників аспірантів підтверджується їхньою участю у виконанні як ініціативних, так і госпдоговірних науково-дослідних робіт, зокрема «Фінансова стратегія сталого розвитку економіки України: інструменти, ризики та механізми адаптації» (№ 0125U003409) та «Розвиток ринку фінансових послуг в Україні» (№ 0121U114367). Вчені виступають керівниками або виконавцями досліджень, що мають практичну спрямованість і міжнародну складову, зокрема у межах програм HORIZONMISS-2023-OCEAN-SOIL-01-01, спільного проєкту з Університетом Редінг (Велика Британія), який фінансується British Council, а також партнерського проєкту з Республікою Корея щодо розвитку аграрного сектору. Результати цих досліджень публікуються у міжнародних рецензованих виданнях, індексованих у базах Scopus та Web of Science, що свідчить про наукову активність і визнання наукових керівників у світовій академічній спільноті. Перелік праць наукових керівників аспірантів розміщений у портфоліо викладчів на офіційному сайті ЗВО (<https://surl.li/nfuehg>).

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для

унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Ознайомлення із нормативною базою та спілкування з фокус групами дозволяє стверджувати, що у НУБіП України дотримання принципів академічної доброчесності є важливим елементом системи забезпечення якості освіти. В університеті діє розгалужена нормативна база, зокрема «Положення про академічну доброчесність» та «Положення про порядок перевірки наукових і кваліфікаційних робіт на наявність плагіату» (<https://nubip.edu.ua/normatyvno-pravova-baza-2>). Усі наукові роботи аспірантів і наукових керівників розміщуються у відкритому доступі в електронному репозиторії бібліотеки, що забезпечує прозорість і відкритість результатів досліджень (<https://surl.li/zzffor>). На кафедрах регулярно проводяться семінари, круглі столи та обговорення, присвячені питанням формування культури академічної доброчесності серед здобувачів і науково-педагогічних працівників. Здобувачі на зустрічі з ЕГ підтвердили, що таке інформування має системний характер. Для контролю за дотриманням етичних стандартів в університеті створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності (наказ ректора №871 від 12.09.2018 р.), яка здійснює перевірку навчальних і наукових робіт на наявність плагіату та дотримання норм доброчесності. Засідання комісії проводяться щомісяця, а у випадку виявлення порушень передбачено притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності. Станом на поточний період випадків порушення академічної доброчесності серед наукових керівників аспірантів за освітньо-науковою не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зміст ОНП дозволяє здобувачам набути необхідних знань та умінь для науково-дослідницької і професійної діяльності. Тематика досліджень аспірантів формується у руслі сфери наукових досліджень їх керівників. Університет має висококваліфікований кадровий потенціал, що забезпечує створення разових спеціалізованих вчених рад. Здобувачі ОНП мають широкі можливості для апробації результатів досліджень на міжнародних науково-практичних конференціях кафедр, мають доступ до сучасної матеріально-технічної бази та провідних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. Здобувачі ОНП мають можливості участі у міжнародних наукових проєктах, проходження стажувань у дистанційному форматі. Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, що працюють над НДТ та мають публікації у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних. ЗВО вживає належних заходів у напрямі дотримання академічної доброчесності серед здобувачів і науково-педагогічних працівників. Таким чином, ОНП та освітній процес за нею відповідають вимогам підкритеріїв 10.1-10.7 критерію 10, поряд з тим характеристик інноваційності чи взірцевості у контексті цього критерію не виявлено. Виходячи з викладеного, ЕГ визначила рівень відповідності «В» за критерієм 10.

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Гаранту та викладачам ОНП розширити спектр міжнародних наукових заходів, пропонує здобувачам можливості для участі, зокрема дистанційної, з метою долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти (з 2026 року і надалі).

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проєктування освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 36890.xlsx	+b7tPUYzZ/eDa/LQ+pwDlcVJa7yQfK1ZTRi/X6Y4G To=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рисін Віталій Васильович

Члени експертної групи

Дубина Максим Вікторович

Маринов Дмитро Михайлович